

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Силвия Трифонова Трифонова-Праматарова, Университет за национално и световно стопанство (УНСС), София

на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор” в Област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8. Икономика, докторска програма “Финанси, застраховане и осигуряване”, Висше училище по застраховане и финанси (ВУЗФ), София

Автор: докторант Добромир Дончев

Тема: „Създаване на модел за управление на дигитална трансформация на бизнес субекти в условията на цифрова икономика чрез методологии за изследване на процеси”

1. Общо описание на представените материали

Със Заповед № 135/22.03.2024 г. на ректора на Висшето училище по застраховане и финанси (ВУЗФ) проф. д.ю.н. Борис Велчев, съм назначена за член на научното жури за осигуряване на процедурата за защита на дисертация на тема „Създаване на модел за управление на дигитална трансформация на бизнес субекти в условията на цифрова икономика чрез методологии за изследване на процеси“ за придобиването на образователната и научна степен „доктор” в Област на висше образование 3. Социални, икономически и правни науки, професионално направление 3.8. Икономика, докторска програма „Финанси, застраховане и осигуряване”.

Материалите, представени от ВУЗФ, включват всички необходими документи за процедурата, а именно: автобиография, дисертационен труд, автореферат на български и на английски език, списък на публикациите, резюмета на публикациите, копия на публикациите, справка за изпълнение на националните минимални изисквания за придобиване на ОНС „доктор“ по професионално направление 3.8. Икономика, декларация за достоверност и оригиналност, заповед за отчисляване, заповед за научно жури.

2. Кратка биографична информация на кандидата

Добромир Дончев има диплома за ОКС „бакалавър“ по машинно инженерство – прецизна техника от ТУ-София, 2003 г., диплома за ОКС „магистър“ по електронен бизнес и електронно управление от УНИБИТ, София, 2012 г., и диплома за МВА, направление Лидерство, мениджмънт и финанси (в партньорство с Ембиент) от ВУЗФ, София, 2013 г.

Кандидатът има богат практически опит. Заеманите от него длъжности са следните: ИТ продуктов собственик (IT Product owner) – Shutterfly Inc, Visteon, Ръководител ИТ проекти (Senior IT Project Manager) – Festo, Playbox, ИТ Директор (Head of IT) – AG Capital, Advent Group.

3. Актуалност на темата и уместност на целите и задачите

Темата на дисертационния труд на Добромир Дончев е много интересна, актуална и иновативна, напълно отговаряща на съвременните условия на дигитализация. Изследването дава възможност на читателя да се запознае с най-важните фактори и тенденции за успешната дигитализация на бизнеса.

Целта на дисертационния труд е да се анализира въздействието на организационните фактори върху процеса по дигитализация на бизнеса и да се покажат възможностите за оптимизация на процесите на ниво „компания“ чрез интегрирането на методологията “изследване на процеси” (Process mining).

Поставени са 6 изследователски задачи в дисертационния труд:

1. Доизграждане на концептуалната визия за общ иновативен модел на управление и представяне на концептуална иновационна рамка за жизнения цикъл на дигиталната инициатива (BA/Agile/CMMI/Изследване на процеси (Process mining)).
2. Проучване на степента на готовност за внедряването на общ работен модел между управлението на бизнес изискванията и Agile Management методологиите.
3. Сравнителен анализ на различните гъвкави модели за разработката на дигитални продукти (Agile).
4. Изследване на степента на готовност за внедряването на общ работен модел, базиран на системата за обезпечаване качеството на произведените продукти (CMMI) и избрана гъвкава методология за производството на дигитални продукти.
5. Анализ на нови подходи на системи и модели за оптимизация на процеси на базата на реални данни чрез process mining и изследване на възможността за интегриране на описаната концепция като общ подход към иновативен модел за автоматизирана обработка на големи масиви информация/знания, който обхваща всички основни бизнес домейни.
6. Обобщаване на резултатите от изследването, с формулиране на насоки за внедряване, използване и последващо развитие на процесната иновация.

4. Познаване на проблема

Докторантът е много добре запознат с проблема на дисертационното изследване. Разгледани са основните бизнес сфери и е представен иновативен синергичен модел за управление на рискови инвестиции в дигиталната икономика. Крайният резултат е разработен и адаптиран модел (процесна иновация) за управление на дигитална трансформация. Основният му фокус е постигането на ефикасност и ефективност на бизнеса чрез постоянно оптимизиране на процесите и високи нива на удовлетвореност у клиентите и персонала. Изследването на процеси (Process mining) е определено като липсваща брънка между Data Science и процесния мениджмънт.

Обект на изследване са иновационните бизнес проекти в дигиталната индустрия. Предмет на изследване е дизайнът на корпоративните социални системи и съпътстващите ги технологии, свързани с цялостния цикъл за производство на иновативни продукти.

Изследователската теза на труда е, че наличните модели и методологии за управление на дигитални продукти нямат универсален характер и прилагането им следва да бъде резултат на последователно, целенасочено и систематично изследване на технологичната и социалната среда на дадена компания. Правилното и постепенно интегриране на дадените компоненти в общ иновационен модел ще доведе до подобряване на конкурентоспособността на бизнес субектите в процеса на трансформацията им към цифрова икономика, основана на знанието.

5. Методология на изследването

За изпълнение на целта и задачите на дисертационния труд са използвани разнообразни изследователски методи: теоретико-методологичен анализ, сравнителен анализ, преглед на литературни източници по проблемите на изследването, дескриптивен анализ, метод на анализа и синтез, метод на индукция и дедукция, метод на анкетно проучване, SWOT анализ и др.

6. Характеристика и оценка на дисертационния труд

Дисертационният труд на Добромир Дончев е с общ обем от 198 страници, като същинската част обхваща 190 страници. Изложението се състои от увод, три глави, заключение и 2 приложения. Първото приложение е списък на фигурите и таблиците в труда, който трябваше да бъде включен в самото изложение. Второто приложение касае речник на използваната терминология.

Библиографията на дисертационния труд включва множество литературни източници, но те не са номерирани. Трудът съдържа 67 фигури и 4 таблици.

Първа глава на труда е посветена на теоретико-методологичния анализ и практиките в областта на изследването на процеси (Process mining). За мен представлява интерес анализа на ключовите аспекти на дигиталната трансформация, а именно нейните компоненти, акселератори, принципи и рамка за управление, типове иновации. Правилно е отделено най-голямо внимание на моделите за управление и развитие на процеси и особено на методологията на изследване на процеси (Process mining).

Втора глава на труда е посветена на анализа на политиките и моделите за управление на проекти за дигитални инициативи. Интерес представлява анализа на Agile методологията за управление на проекти и на рамката CMMI (Capability Maturity Model Integration) и нейното приложение.

В трета глава е създаден модел за управление на дигитални инициативи чрез методологията изследване на процеси (Process mining). Дадено е практическо приложение с примери от различни индустрии, като икономиката на услугите (сервитизация) и цифровата икономика (дигитализация). Основните резултати от изследването са представени в заключението.

7. Научни приноси и значение на резултатите от изследването за науката и практиката

Приносите на дисертационния труд на Добромир Дончев са посочени в автореферата. Аз потвърждавам получените научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд, както следва:

1. Формулиране на научно-практическо обосновано предложение за обновяване на обектите, процесите и технологиите, използвани в икономиката, производството и управлението на дигитални продукти.
2. Изграждане на нов иновационен модел за управлението на жизнения цикъл на дигиталните продукти, който води до повишаване на производителността и рентабилността на бизнеса.
3. Извършен подробен разрез на методологиите BA, CMMI и Agile.
4. Очертан ясен синергичен ефект между разгледаните модели и практики и методологията Изследване на процеси (Process mining).
5. Извеждане на основни проблеми пред дигитализирането на компаниите и на съществени взаимозависимости между организационните фактори и качеството на произведения дигитален продукт/услуга, с формулиране на насоки и предпоставки за тяхното решаване.

8. Оценка на публикациите по дисертационния труд

Докторантът е представил 5 научни публикации по темата на дисертацията, които са под формата на статии и доклади, публикувани в нерелативирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове. Три от публикациите са под формата на статии, две от които в сп. „Пари и култура“ (2023 г.) и една в сп. „Управление в бизнеса и публичния сектор“ (2023 г.). Една от публикациите е под формата на доклад към международна конференция и само той е изготвен в съавторство. Всички останали публикации са самостоятелни.

9. Оценка на съответствието с националните минимални изисквания

Справката за изпълнението на минималните национални изисквания за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ по професионално направление 3.8. Икономика, показва, че представените от докторанта публикации формират 92,5 точки.

10. Лично участие на кандидата

Считам, че дисертацията е дело на самия докторант.

11. Автореферат

Авторефератът отговаря на структурата и съдържанието на дисертационния труд. Единствената ми препоръка е, че в автореферата се представя и синтезирано съдържание на труда, което в момента липсва.

12. Критични бележки, въпроси и препоръки

Нямам критични бележки по същество към труда на Добромир Дончев. Но имам един въпрос към докторанта за доуточняване:

- По какъв начин бизнес единиците на българския пазар, които нямат достатъчно висока степен дигитализация и са ограничени в използването на изследването на процеси (Process mining), могат да се възползват от изгодите, които този модел предлага?

13. Лични впечатления

Не познавам докторанта и нямам никакви лични впечатления за него.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд на тема „Създаване на модел за управление на дигитална трансформация на бизнес субекти в условията на цифрова икономика чрез методологии за изследване на процеси”, с автор Добромир Дончев, е задълбочено изследване на тази проблематика. Представените материали са съобразени с изискванията на Закона за развитие на академичните кадри в Република България (ЗРАСРБ) и Наредбата за прилагане на ЗРАСРБ, както и Наредбата за прием и обучение на докторанти във ВУЗФ.

Въз основа на това давам положителна оценка на научните изследвания, представени в горепосочения рецензиран дисертационен труд и автореферат, и предлагам на уважаваните членове на научното жури да присъдят на Добромир Дончев образователната и научна степен „доктор” в област на висшето образование 3. Социални, икономически и правни науки, професионално направление 3.8. Икономика, докторска програма „Финанси, застраховане и осигуряване”, Висше училище по застраховане и финанси (ВУЗФ), София.

19.04.2024 г.

София

Рецензент:

(проф. д-р Силвия Трифонова-Праматарова)